سرآمد اقتصاد
روزنامه دریایی

صاحب امتیاز و مدیر مسئول: فیروز اسماعیلی نژاد
قائم مقام مدیر مسئول: امید عباسی
زیر نظر شورای سیاستگذاری
سردبیر: دکتر ایرج گلشنی
چاپ: کارگر

توزیع: کار و کارگر
سازمان آگهی ها: ۰۹۱۹۸۵۴۳۹۹۶
تلفن دفتر مرکزی روزنامه: ۸۸۷۶۹۲۲۷(۰۲۱)
پست الکترونیکی:Eghtesadsaramad@gmail.com
نشانی سایت:Eeghtesadsaramad.ir
عضو انجمن روزنامه های غیردولتی

عضو انجمن صنفی مدیران نشریات ایران
عضو تعاونی مطبوعات کشور
نشانی دفتر مرکزی:
تهران- خیابان سهروردی شمالی بالاتر از بهشتی - پلاک ۴۵۶
طبقه سوم - واحد ۳
سازمان شهرستان ها: ۰۹۱۹۸۵۴۳۹۹۶

شنبه- ۱۶ اردیبهشت ۱۴۰۲
سال هفتم- شماره ۱۶۲۸

افزایش شدید صید ماهی گیدر به دنبال ارزش تجاری آن؛ اقتصادسرآمد تحلیل می کند

ماهی گیدر باارزش ترین تون ماهی ایران

گروه شیلات- سید احمد رضا هاشمی - صید تون ماهیان در دنیا، عمدتاً در آسیا به خصوص اندونزی به عنوان تولیدکنندگان اصلی صورت گرفته و سایر کشورهای مهم در صید تون ماهیان در آسیا شامل ایران، ویتنام، ژاپن و فیلیپین هستند. کشورهای اسپانیا و فرانسه در قاره اروپا و همچنین کشورهای اکوادور و ایالات متحده در قاره آمریکا، کشورهای مهم در صید تون ماهیان به حساب می آیند

به گزارش اقتصادسرآمد، سید احمد رضا هاشمی عضو هیت علمی مرکز تحقیقات شیلاتی آب های دور (چابهار) در مطلبی به روزنامه دریایی اقتصادسرآمد نوشت: این مقاله به مناسبت روز جهانی تون ماهیان (روز ۲ ماه می) که توسط قطعنامه ۷۱/۱۲۴ مجمع عمومی سازمان ملل در دسامبر سال ۲۰۱۶ به جهت افزایش توجه و آگاهی نسبت به مدیریت و حفاظت ازگونه های تون ماهی نام گذاری شده، انتشار یافته است.

تون ماهیان: تون ماهیان از راسته پرسی فورم و خانواده اسکمبریده، دارای ۱۵ جنس و ۵۲ گونه بوده می باشد. همه اعضای خانواده تون ماهیان دریایی و پلاژیک بوده و در ناحیه میانی آب در لایه بالایی (ازسطح تا عمق ۳۰۰ متر) زندگی می کنند و گاهی مهاجرت های مهم غذایی یا تولید مثلی انجام می دهند. تون ماهیان جزء ماهیان مهم اقتصادی برای اکثر کشورهابوده و با ارزش ترین آبزیان اقتصادی از نظر صید صنعتی در آب های جهان هستند. به طور کلی تعداد ذخایر تون ماهیان تجاری در جهان را ۲۳ ذخیره می داند که گونه ها را به صورت اقیانوس مورد بررسی قرار می دهند، بطور مثال در مورد ماهی گیدر بدین صورت است که ماهی گیدر اقیانوس هند، ماهی گیدر اقیانوس اطلس، ماهی گیدر شرق اقیانوس آرام و ماهی گیدر غرب و مرکز اقیانوس آرام می باشد.

شکل ۱: تون ماهی زرد باله (گیدر)

تون ماهی باله زرد یا گیدر :

رده بندی، زیست شناسی: کلاس (رده): Actinopterygii - راسته: Perciformes - خانواده: Scombridae - نام انگلیسی: - En Scomber (Alpha Code:YFT۳) Yellowfin tuna (مترادف: albacores Lacepede, ۱۸۰۰

زیستگاه: گونه گرمسیر و نیمه گرمسیری با مهاجرت‌های وسیع، در عرض‌های ۵۹ شـمالی و ۴۸ درجه جنوبی که در آب‌های ساحلی و اعماق تا ۲۵۰ متر وجود داشته (معمولاً ۱ تا ۱۰۰ متر) و گونه سطح زی با مهاجرت دریایی (اوشنودرموس) و دمای ترجیحی ۱۵ تا ۳۱درجه سانتی گراد می‌باشد.

پراکنش: در سرتاسـر مناطق گرمسیر و نیمه گرمسـیر به جز دریای مدیترانه دیده می‌شوند (شکل ۲).

پراکنش در ایران: دریای عمان.

شکل ۲: پراکنش ماهی گیدر در جهان

زیست شناسی:

تون ماهی زرد باله گونـه ای اپی پلاژیک مهاجر مناطق گرمسیر و نیمه گرمسـیر که در تمای اقیانوس ها (آرام، اطلس و هند) دیده می‌شود. در اعماق تا ۲۵۰ متر وجود داشته (معمولاً تااعماق ۱۰۰ متر) و بالغین به اعماق بالاتر و نواحی دورتر از ساحل تمایل دارند (برعکس نابالغین). حرارت ترجیحی آن‌ها بین ۱۵-۳۱ درجه سـانتی گراد بوده و حداکثر طول ۲۳۹ سانتی متر (معمولاً حدود ۱۵۰ سانتی متر)، حداکثر وزن ۲۰۰ کیلوگرم و حداکثر سن ۹ سال برای این گونه گزارش شده است. یک گونه اقیانوسی در بالا و پایین ترموکلاین، تشکیل گله براسـاس اندازه بوده و گله‌های تک گونه یا چند گونه را تشکیل می‌دهند. گاهی با پروپوزها گله‌های بزرگ را تشکیل داده و متمایل با اجسام شناور در سطح آب دیده می‌شوند. تخم و لارو پلاژیک داشته و در عرض‌های کم در سرتاسر طول سال تخم ریزی داشته و در عرض‌های بالا محدود به فصل تابستان است. به اکسیژن حساس بوده و زیر لایه ترموکلاین دیده نمی‌شوند. در ایران این ماهی به نام گیدر موسوم است. تون زرد باله از نظر اندازه، دومین گونه بزرگ تون ماهیان است. بدن آن به شدت دوکی شکل است و عمیق ترین قسمت آن در زیر اولین باله پشتی قرار دارد و به طور قابل توجهی به طرف ساقه دمی شیب دار شده است. دارای دو باله پشتی است. در ماهیان بالغ، دومین باله پشتی و باله مخرجی (مستقیماً زیر باله دوم پشتی) بسیار بلند است و در نمونه‌های بزرگ‌تر، طویل تر نیز می گردد. باله سینه ای نیز در مقایسه با سایر گونه‌ها، کاملاً بلند است و به فاصله بین دو باله پشتی می‌رسد. ساقه دمی کاملاً استوانه ای شکل و دارای سه سری کیل است. دارای ۷ تا ۱۰ بالچه پشتی و شکمی است. نواری از فلس‌های بزرگ به صورت دایره ای در اطراف بدن و پشت سر وجود دارد و فلس‌ها در قسمت سینه ای وجود ندارند. این ماهی دارای چشمان کوچک و دندان های مخروطی و کیسه شنا می‌باشد. رنگ بدن این گونه، در قسمت بالا و پشت به رنگ آبی تیره متالیک یا سبز تیره است درصورتیکه شکم و قسمت‌های پایین تر سفید نقره ای است که توسط تعداد زیادی خطوط عمودی قطع می‌شود. شاید مشخص‌ترین خطوط، نوار طلایی است که در طرفین ماهی وجود دارد، دومین باله پشتی، باله مخرجی و بالچه‌ها به رنگ زرد روشن هستند و حاشیه بالچه‌ها نوار باریکی از رنگ سیاه دارد. در حقیقت نام این ماهی به دلیل رنگ زرد روشن باله‌های نرم پشتی و مخرجی آن است. باله‌های پشتی و مخرجی آن با افزایش سن ماهی، طویل تر می‌شوند. باله‌های سینه ای بلند آن تا مخرج کشیده می‌شوند. دومین باله پشتی و باله‌های مخرجی در بالغین بلندتر هستند. انـدازه ماهـی در تشکیل گله، چه به صورت تک گونـه ای و چه به صورت چنـد گونـه ای، بسیار مهم و عامل تعیین کننده می‌باشد. گیـدرهای بزرگ همراه با دلفین‌ها گله تشکیل می‌دهند و جذب اجسام شنـاور روی آب می‌شوند که ادوات جلب کننده ماهی یا FADs نامیده می‌شوند. از ماهـی، سخت‌پوستان و اسکوئید تغـذیـه می‌کند. این ماهـی حساسیت شـدیدی نسبت به کمبود اکسیژن دارد و در نـواحـی گرمسیری در عمـق بیـش از ۲۵۰ متر صیـد گیـدر مشاهده نشـده اسـت. تخم ریزی در تمـام طـول سـال به صورت مقطعی انجام می‌شود و دارای یـک اوج تخم ریـزی تابستانـه یا بهاره می‌باشد. از تـورهای محاصره ای نظیـر پرساین برای صیـد گله‌هایی که نـزدیک سطـح هستند اسـتفاده می‌شود. عمدتاً به صورت منجمـد، تـازه، کنسـرو شـده و دودی به فروش می‌رسد و برای ساشیمـی از ارزش بالایـی برخـوردار است.

تغذیه:

این گونه گوشت خوار بوده و ماهی، سخت پوستان و نرم تنان در تغذیه آن زیاد دیده شده و سطح غذایی ۴/۴ می‌باشد. لاروها و نوزادان این ماهی در آب‌های سطحی می‌مانند، درصورتی که بزرگسالان در اعماق بیشتر یافت می‌شوند. تون زرد باله در تمامی مراحل زندگی یک شکارچی فرصت طلب بوده و از هر شکاری که در دسترس باشد تغذیه می‌کند. این ماهی اساساً در طول روز تغذیه می‌کند. لاروها از سخت پوستان زئوپلانکتونی و نوزادان از جوامع اقیانوسی اپی پلاژیک یا مزوپلاژیک یا مراحل بعد از لاروی و یا مراحل قبل از لاروی موجودات وابسته به کف یا جزایر مرجانی تغذیه می‌کنند. بزرگسالان از سخت پوستان، سرپایان (اختاپوس، اسکوئید و غیره) و ماهی تغذیه می‌کنند. همچنین در آب‌های سواحل غربی کالیفرنیا، مکزیک و جنوب کالیفرنیا، خرچنگ قرمز شناگر و آنچوی نیز بخش‌های مهمی از تغذیه این ماهی را به خود اختصاص می‌دهند.

روش صید:

صید تجاری به وسیله تور پرساین، تور گوشگیر و رشته قلاب طویل صورت می گیرد. ابزار صیادی عمده صید ماهی گیدر در اقیانوس هند در شکل ۳ نمایش داده شده و به ترتیب تور پرساین (۳۵ درصد)، تور گوشگیر (۱۷ درصد) و رشته قلاب طویل (۱۶ درصد) از کل میزان صید در اقیانوس هند را شامل می گردد. کشورهای اتحادیه اروپا با حدود ۲۲ درصد از صید کل (کشور اسپانیا (۱۴ درصد) و فرانسه (۸ درصد)، مالدیو (۱۳ درصد) و ایران (۱۱ درصد) در اقیانوس هند، بیشترین بهره برداری این گونه را دارا هستند. حداکثر محصول پایدار این گونه در اقیانوس هند (۳۳۹-۴۳۶) ۴۰۳ هزار تن در نظر گرفته شده (سال ۲۰۲۰) و به نظر می‌رسد در حال حاضر در کشور با اضافه برداشت از این گونه مواجه هستیم.

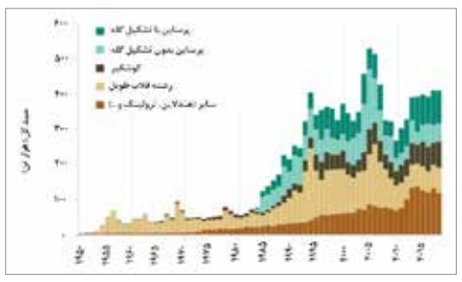

شکل ۳: ابزار صیادی عمده صید ماهی گیدر در اقیانوس هند

ارزش اقتصادی:

این گونه دارای ارزش تجاری زیادی بوده و صید آن در سالیان اخیر به شدت افزایش داشته است. در بین گونه‌های تون ماهیان، لارو تون زرد باله از طریق فقدان رنگدانه بر روی دم و حضور یک لکه سیاه در زیر چانه شناسایی می‌شود. لارو تون زرد باله سریعاً رشد می‌کند و به وزن تقریبی ۳/۴ کیلوگرم در طی ۱۸ ماه و ۶۳/۵ گیلوگرم در طی ۴ سال می‌رسـد. از نظر بیولوژیکی، رشد این ماهی در طی دو مرحله صورت می‌گیرد: یک مرحله رشد کند که تا حدود ۶۵ سانتی متر می‌رسد و یک مرحله رشد سریع که به بالاترین حد رشد رسیده و این ماهی توانایی رسیدن به وزن ۱۸۰ کیلوگرم را نیز دارد. زیستگاه‌های این ماهی بر طبق مراحل مختلف رشد متغیر است که ناشی از تغییرات در ظرفیت‌های هیدرودینامیکی و هیدرواستاتیکی رخ داده در این ماهی در طی دوره رشد می‌باشد. این ماهی توانایی مهاجرت در مسافت های طولانی را دارد و به سمت آب‌های با دمای مناسب می‌رود. درجه بالایی از هم جنس خواری به صورت تغذیه بزرگسالان از نوزادان در بین این گونه، در آب‌های جنوب فیلیپین مشاهده شده است. شکارچیان لاروها و نوزادان تون زرد باله، شامل پرندگان دریایی، پروپوئیزها، ماهی‌ها و سایر جانوران هستند و شکارچیان بزرگسالان تون زرد باله، شامل پستانداران دریایی و کوسه‌ها هستند. تون‌های زرد باله بزرگ‌تر (بیش از ۱۰۰ پوند وزن) به چندین دلیل ارزش بیشتری از ماهیان کوچکتر این گونه دارند:

۱-میزان بالاتر محصول در صنایع شیلاتی

۲-رنگ قرمز بیشتر گوشت

۳-میزان چربی بیشتر گوشت

گوشت این ماهی به طور گسترده به صورت تازه، کنسرو شده، منجمد، فیله و دودی کاربرد دارد و به صورت خام مورد استفاده قرار می گیرد (مخصوصاً برای تهیه ساشیمی) و همچنین برای سرخ کردن و کباب کردن نیز بسیار مناسب است. به دلیل طعم ملایم و بافت نرم آن، این ماهی دارای طرف داران زیادی است. ارزش غذایی مختلف در ۱۰۰ گرم گوشت ماهی تون زرد باله به این صورت است: کالری ۱۰۸، چربی کل ۰/۹۵ گرم، کل اسـیدهای چرب اشباع ۰/۲۳۵ گرم، کلسترول ۴۵ میلی گرم، سلنیوم ۳۶/۵ میکروگرم، سدیم ۳۷ میلی گرم، پروتئین ۲۳/۳۸ گرم و فاقد هر گونه کربوهیدرات می باشد.

میزان صید در ایران و جهان:

میزان صید ماهی گیدر از حدود ۲۰ هزار تن (بیش از ۳۲ درصد صید تون ماهیان آب‌های جنوب) در سـال ۱۳۷۶ به حدود ۴۴ هزار تن (حدود ۱۶ درصد صید تون ماهیان آب‌های جنوب) در سال ۱۴۰۰ رسیده است (اداره آمار و اقتصاد صید، معاونت صید سازمان شیلات ایران). استان سیستان و بلوچستان دارای بیشترین میزان صید ماهی گیدر در آب‌های جنوب کشور اسـت (بیش از ۸۰ درصد). میزان صید جهانی این گونه حدود ۱/۵ میلیون تن بوده (رتبه دوم صید تون ماهیان در جهان و رتبه هشتم میزان صید گونه‌های جهان در سال ۲۰۲۰) و نزدیک ۲۲ درصد صید تون ماهیان در جهان را شامل شده و غرب اقیانوس آرام (۴۱ درصد)، اقیانوس هند (۲۹ درصد) و اقیانوس اطلس (۱۰ درصد) دارای بیشترین میزان صید آن هستند. وضعیت ذخیره این گونه در اقیانوس آرام به رنگ سبز (کمتر بهره برداری شده)، اقیانوس اطلس به رنگ زرد (بهره برداری کامل) و در اقیانوس هند به رنگ قرمز (بهره برداری بیش از حد) می‌باشد (شکل ۴ الف، ب، ج)

شکل ۴-الف) میزان صید ماهی گیدر در جهان (۲۰۱۹-۱۹۵۰)

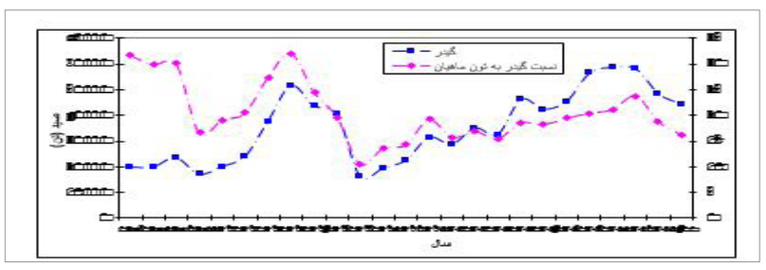

شکل ۴-ب) میزان و نسبت صید ماهی گیدر به تون ماهیان در ایران

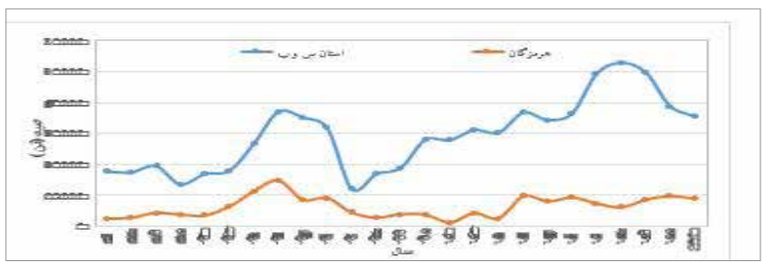

شکل ۴-ج) میزان صید ماهی گیدر در ایران (استان س و ب=سیستان و بلوچستان)

شاخصه‌های زیستی:

مقایسه شاخصه‌های زیستی تون ماهی زرد باله با مطالعات دیگر در نقاط مختلف جهان در جدول ۱ نمایش داده شده است. به نظر می‌رسـد نواحی غربی اقیانوس هند دارای تون ماهیان زرد باله با طول بی نهایت و ضریب رشد کمتری نسبت به نواحی شرقی اقیانوس بوده و همچنین روند طول بی نهایت و ضریب رشد این گونه در دریای عمان طی دو دهه گذشته نشان دهنده آن است که این گونه با کاهش طول بی نهایت و افزایش ضریب رشد مواجه بوده است که این تغییرات می تواند دلایل متعددی داشته باشد؛ و از جمله دلایل آن افزایش صید و فشار صیادی طی دوره یاد شده باشد. تفاوت‌های موجود در طول بی نهایت و ضریب رشد متأثر از تفاوت‌های اکولوژیکی هر ناحیه می‌باشد.

جدول ۱: مقایسه شاخصه‌های زیستی تون ماهی زرد باله در نقاط مختلف جهان

منبع	منطقه	L_∞	K	to	A
Maldeniya and Joseph (۱۹۸۶)	جنوب و غرب سریلانکا	۱۷۸	۰/۴۷	-۰/۲	۶/۳
Anonymous (۱۹۸۷)	سوماترا	۱۷۵	۰/۵	-	۶
John and Reddy (۱۹۸۹)	سواحل غربی هندوستان	۱۷۵	۰/۲۹	-	۱۰/۳
Chantawong, (۱۹۹۸)	سواحل شرقی هندوستان	۱۹۴	۰/۶۶	-۰/۲۷	۱۱/۱
Tantivala (۲۰۰۰)	سواحل شرقی هندوستان	۱۸۵	۰/۳۴	-۰/۰۰۳	-
Kaymaram et al. (۲۰۰۰)	دریای عمان (ایران)	۱۸۹	۰/۴۲	-۰/۲۳	-
Somvanshi et al. (۲۰۰۳)	دریای عرب	۱۹۳	۰/۲	-	-
Ramalingam et al. (۲۰۱۲)	دریای نیکوبار (هند)	۱۷۳	۰/۳۹	-۰/۰۹	۷/۶
Prathibha et al. (۲۰۱۲)	سواحل شرقی هندوستان	۱۹۷	۰/۳	-۰/۱۱	۱۰/۱
Kaymaram et al. (۲۰۱۴)	دریای عمان (ایران)	۱۸۳	۰/۴۵	-۰/۱۸	۶/۵
هاشمی و همکاران، ۱۳۹۹	دریای عمان (ایران)	۱۶۵	۰/۵۴	-۰/۱۷	۴/۹۱

جمهوری اسلامی ایران
وزارت راه و شهرسازی - سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای
اداره کل راهداری و حمل و نقل جاده ای استان گلستان

آگهی دعوت به مناقصه عمومی شماره ۹۷/۰۲/۰۸

شناسه آگهی: ۱۴۹۱۵۹۲

اداره کل راهداری و حمل و نقل جاده ای استان گلستان در نظر دارد مناقصه اجرای درزگیری رویه آسفالت راههای استان گلستان به شماره ۹۷/۰۲/۰۸ را از طریق سامانه الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل فراخوان مناقصه از دریافت و تحویل اسناد مناقصه تا ارسال دعوتنامه از طریق درگاه سامانه الکترونیکی دولت (ستاد) انجام خواهد شد و لازم است مناقصه گران در صورت عدم عضویت قبلی مراحل ثبت نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند. تاریخ انتشار در سامانه ۱۴۰۲/۰۲/۰۵ میباشد. اطلاعات و اسناد مناقصه عمومی از طریق سامانه ستاد در بازه زمانی تعریف شده برای مناقصه گران قابل دریافت می باشد .

مهلت دریافت اسناد مناقصه : ساعت ۰۰:۰۰:۱۳ تاریخ ۱۴۰۲/۰۲/۱۱

مهلت ارسال پاسخ پیشنهادها از طریق سامانه : ساعت ۰۰:۰۰:۱۳ تاریخ ۱۴۰۲/۰۲/۲۳

تاریخ بازگشایی پاکات مناقصه ۱۴۰۲/۰۲/۲۴ ساعت ۸ صبح

آدرس واطلاعات تماس دستگاه مناقصه گزار : گرگان - میدان بسیج - سایت اداری - مقابل ضلع شرقی استانداری –اداره کل راهداری وحمل ونقل جاده ای استان گلستان ،کد پستی ۳۷۱۴۱ -۴۹۱۸۹ تلفن ۳۲۴۲۲۵۷۲ داخلی ۲۴۳

اطلاعات تکمیلی در اسناد میباشد

اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه : مرکز تماس ۱۴۵۶

جهت کسب اطلاعات میتوانید به سایت پایگاه ملی مناقصات و مزایدات به آدرس زیر رجوع نمایید

برآورد انجام کار ۵۲،۸۴۱،۹۶۰،۰۰۰ ریال مبلغ تضمین شرکت در مناقصه ۲،۶۴۳،۰۰۰،۰۰۰ ریال ، نوع:ضمانتنامه بانکی یا فیش بانکی (وجه نقد)

آدرس سایت مناقصات و مزایدات: http://iets.mporg.ir

آدرس سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد): www.setadiran.ir

اداره کل راهداری و حمل و نقل جاده ای استان گلستان دبیرخانه کمیسیون معاملات

اینفوگرافیک- اقتصاد سرآمد